

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
100 lei pentru comitele școlare și partice. 150 lei.

Reducția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisorile nefranțate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază

Un număr 3 lei.

Căminele învățătorilor.

Intre împrejurările materiale în cari se află astăzi învățătorimea, singura zestre ce o poate da copiilor este școala. Salariul nostru de mizerie în raport cu scumpetea crescândă, nu ne acopere aproape nici spesele recerute pentru întreținerea alimentară a familiei. Însă afară de aceste spese ni-se mai recer câte multe altele, mai ales celor cari au familie numeroasă și în vârstă de școala, întâlnesc des colegi, veniți de prin provincie, că să-și mai aranjeze și să se intereseze de copiii ce-i au la școală în oraș. La fiecare dintre ei constăți îngrijorarea, că nu mai poate face față speselor, ce le are cu întreținerea copiilor la școli. Și nu e de mirat.

Întreținerea unui copil la școala de oraș costă astăzi sume enorme. Mai ales dacă ai doi sau trei copii, cum au mulți colegi de ai noștri, întreținerea lor întrece cu mult salariul unui învățător. Pe lângă că întreținerea copiilor la școli costă enorm, în schimbul acelei sume copiii nu primesc confortul convenit nici ca locuință, nici ca alimentație. Să iau cazul orașului Alba-Iulia unde în urma faptului, că sunt toate categoriile de școli secundare s'au concentrat aici un număr foarte mare de copii. Cea mai mare parte dintre acești copii sunt găzduiți pe la evrei și pe la țărani măiereni-de regulă oamenii cei mai săraci, pentru cari întreținerea copiilor în cvartir este un izvor de venit. Aceștia pentru a li-se renta mai bine primesc și găzduiesc într'o cameră scundă, mică și egrasioasă cât mai mulți copii. Abstragând la condițiile de găzduire necorăspunzătoare ca local, acești copii nu primesc nici un fel de educație de la gazdele lor, ba în

mai multe cazuri premerg cu exemple de purtare absolut necuviincioasă pentru vârsta unui copil de școală.

Noi ca oameni de școală ne dăm seama ce înseamnă să lași un copil tocmai în vârsta de școală când acest copil se formează atât ca intelect cât și ca caracter, să-l lași zic fără supraveghere, fără îndrumare. În astfel de condiții se prezintă cazul în general, așa că se simte foarte mult lipsa unui internat. Însă noi să vorbim de ai noștri față de cari avem deobligământ și interes mai arzător.

Indemnat de datorința ce mi-se impune în calitate de președinte al asociației județene am făcut demers pe lângă Comisia de ocol ca să ne împroprietărească cu un loc de casă în acest oraș pe care loc să ne edificăm un cămin unde să fie întreținuți și găzduiți copiii învățătorilor din județ, cari urmează școala aici în oraș. Mai departe intențiunea mea este ca în acest cămin să-și afle adăpost colegii trecuți la penzie, cari nu-și-au casele lor pe sate și nici alte posibilități de adăpostire. Comisiunea județeană după ce m'a înțeles a împroprietărit „Căminul învățătorilor din județ”, cu un lot de 1 jugăr catastral. Constat pe această cale bunăvoința ce a avut-o față de noi On. Comisiune de ocol și indeosebi domnul profesor Comanescu, fost învățător, care face parte din comisiune și ne-a sprijinit cauza foarte mult.

Deși condițiunile de edificare între împrejurările de astăzi sunt foarte grele, totuși dacă vom avea voința — și va trebui să avem, — vom găsi resursele de unde să ne putem aduna cele necesare. În prima linie deschid o listă de colectă în revista noastră făcând apel călduros la fiecare coleg ca pe ori și ce cale potrivită și cu ori și ce prilej când are ocazie să colecteze sume cât de mici spre acest scop. Natural în o ședință generală va trebui să hotărâm o contribuție obligatorie cu reținerea unei sume mai mici din salar de lună. Însă până atunci avem datorința supremă ca fiecare dintre noi să cerce a contribui cu ceva spre acest scop.

De sprijinul ce-l vom da noi acestei cauze depinde foarte mult și sprijinul ce-l vom primi din partea altora. Eu am promisiuni de sprijinire foarte bune din mai multe locuri; anume: În congresul ținut la 5, 6, Sept. a. c. în Timișoara am adus în discuție chestiunea, fiind momentul bine venit în urma faptului, că în acest congres urma să se hotărească ce să facă Asociația noastră cu suma de 4.000,000 Lei încasată din vinderea imobilului din Cluj Str. Victoriei 12, de care imobil Vă reamintiți că a fost câștigat de la biserica reformată din Cluj, după ce s'a dovedit că acest edificiu a fost al Asociației învățătorilor unguri și l-a vândut comitetul existent pe atunci fără a fi în drept și numai cu scopul de al sustrage ca să nu ni-l predea nouă la preluarea regimului.

Întâmplător și eu am făcut parte din comisiunea pentru verificare gestiunii de casă și în raportul făcut am căzut de

acord cu ceilalți membri ca suma de 4.000.000. Lei să fie plasată în imobile distribuindu-se acelor secții județene cari prezintă mai multă garanție că vor fi în stare a clădi cămine în sediul județului lor. Am promisiunea din partea comitetului că Alba-Iulia va avea precădere din mai multe considerațiuni. Domnul Ghițescu, directorul inv. primar, încă ne-a promis 5 vagoane lemne de construcție. În o ședință a comitetului vom cere autorizația de a face o mică loterie precum și o colectă întreprinsă în mod oficial în fiecare comună. Resurse sunt foarte multe numai trebuie voință și muncă. Deci pentru noi, însă prin noi.

Andrei Floașiu inv.

RUGĂCIUNE.

Amurgul se fese cu fire de argini și'n lunerec. Pe barca gândirii străbat a tăcerilor ape, ca lacrima limpede, limpezi sunt și-ilor întinsuri și-mi plec neștiința geniului F'irii, cum mamă ce simte, imparte la toți din belșugu-i... Toate s'adună cu dulcele clopot de seară, să-și culce-ilor trudă pe brațele păcii de noapte și'n ziua de mâine la poarta nădejților noastre... v'a'ncepe aceeași cărare-a vieții: ființe plăpânde ce luptă pân'mor!..

Astrânsu-mi-am și eu belșugul credinții, în inima-mi caldă la vatră curată și-s gata de-odihnă... Intinsuși-au blând diafanele aripi a nopții fantome și cresc, cresc într'una.

Iar eu impletesc doua brațe spre rugă, în fața Acelui ce'm-pacă pe toate și-a dat și putere de muncă și-odihnă... și'n suflele pace...!

Iustin Sava.

POEME ÎN PROZĂ.

Trandafirul.

În diminețile de vară își scâldea corola într'o aureolă de rare arginții.

Își legăna în boarea abia simțită în amurg petalele ce-i păreau scâldate'n sânge.

Era așa de frumos trandafirul; mai înalt ca toate florile, din grădină.

Copiii primăverii; florile, s'au stins, s'a dus și vara...

Trandafirul încă trăea... dar părea așa de trist!

Dimineața îl văd, cu petalele lui îmbrăcate'n brumă, pare încărunțil și neputincios, cum se isbește de geam; eu îl înțeleg, se plânge!...

Depe tulpină i-au căzut toate frunzele și i-au rămas câteva petale spălătăcite...

De câteori am vrut să-l rup până era tânăr și frumos; dar l-am lăsat să moară, vroiam să văd sfârșitul!

Acum, vântul de toamnă i-a svârlit îmbrăcamintea peste grădini; abia mai are câteva petale rupte pe margini de frig...

Peste noapte vijelia scurma frunzele îngălbenite căzute și veneau crămpee din frământarea codrului, ce-și lasă podoaba fără putere, până la mine; le auziau și mă gândeam la trandafirul meu...

De dimineață mă uit prin geam și nu mai era nimic din trandafirul de eri...

Petalele stăteau fără viață jos la rădăcină printre frunzele uscate...

Tulpina se legăna goală într'un ritm monoton... mi-am zis încet atunci:

— Ce frumos era trandafirul astă vară; își înpodobea corola cu aureola razelor de argint!

Ion Rafin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Colecție de minerale pentru școli.

În vremea de azi, când se tinde ca la toate obiectele să se dea elevilor cunoștințele pe cale intuitivă se simte și lipsa colecțiilor de minerale. La școala de agricultură din Geoagiu (Hunedoara) funcționează d-l profesor Lönhardt, care și-a consacrat întreaga viață pentru strângerea de minerale. D-sa e specializat în aceste cunoștințe și după ce a cutreierat aproape toate ținuturile României de azi și ale fostei monarhii austro-ungare, a colecționat o enormă cantitate de diferite minerale, din cari poate să facă colecții pentru școlile secundare și primare.

O colecție de 60—70 de bucăți de diferit minerale, așezate în o cutie estetică, împărțită după minerale, etichetate, arătându-se și locul unde s'au găsit, poate să o ofere pentru micul preț de Lei 600. O astfel de colecție, putând forma o podoabă pentru orice școală primară și secundară, ca și pentru orice casă, ar fi de dorit ca să se procure de cât mai multe școli și particulari.

S'ar aduce prin aceasta un mare ajutor învățământului în școală și instrucției cetățenilor, iar d-l Lönhardt ar fi încurajat în munca-i obositoare. (Pr. AL. POPA)

Revista Gen. a Învățământului.

Cărți și reviste.

Dr. Onisifor *Ghibu*: „*Cum s'a făcut unirea Basarabiei*“. Sibiiu 1925. Editura „Asociațiunii“ prețul 5 Lei. Este o frumoasă și documentată conferință pe care a ținut-o distinsul nostru profesor dela universitatea din Cluj in luna Februarie 1925 la „Cercul militar“ din Timișoara. Const. Șoltuz: „*Jocuri școlare*“. București. Editura „Carte Românească“ Prețul Lei 22'50. O colecție de 110 jocuri frumoase și educative, cari sunt foarte bine descrise așa încât se, pricep și învață cu ușurință de către toți. Recomandăm aceasta carte dlor colegi, cari vor profita mult de ea. Se poate procura dela Cooperativa noastră.

„*Vatra Școlară*“, Nr. 1. Anul II. 1. Oct. 1925, Sibiiu. Are un cuprins bogat și variază asupra căruia după ce aceasta revistă ajunge și în mâna tuturor cetitorilor revistei noastre, zic, numai stăruim. Ceeace totuși nu putem trece cu vederea e articolașul „*Observări*“ dela sfârșitul acestei reviste în care se face o critică severă asupra lecției practice de aritmetică pe care am publicat'o în No. 16 al revistei noastre. Ce ne privește pe noi ținem să spunem, că am văzut asemenea lacunele acelei lecții. Și dacă totuși am publicat'o a fost pentru că dl autor a stăruit ca s'o dăm în vileag pe responsabilitatea Domniei Sale, ceeace se adevărește prin semnatura sa proprie. În consecința de aci încolo îl privește pe dl autor tot ce se spune despre opera sa.

Un diamant celebru. E vorba de Orloful, care cântărește 193 de carate și este cea mai frumoasă podoabă a sceptrului împăraților Rusiei, sceptru pe care guvernul Moșcovei se pregătește să-l vândă. Fără a fi tot așa de complicată și plină de peripeții ca aceia a Regentului, diamantul Franței, istoria Orlofului face să fie animată. Inchipuiți-vă, că în secolul al 18-lea, într'un templu indian, la Scheringam, un grenader francez, a pus mâna ca p'o pradă de război, pe unul din cei doi ochi ai statutei lui Brahma. Acest ochiu al zeului era un diamant admirabil.

Grenadirul îl vându cu 37.000 de franci unui neguțător. Apoi, din mână în mână prețioasa piatră, își mări prețul la fie-ce vânzare, sfârșind prin a fi cumpărată de prințul Orloff care i-o făcu dar împărătesei Caterina II.

Cât despre sceptra împăraților Rusiei, el este de aur masiv bine înțeles, cântărește cinci kilograme și e împodobit cu 16 smaralde, cu trei sute șazeci rubine și două sute șazeci și opt de diamante.

De vorbă cu un învățător.

Când s'a înfățișat la redacție, voind să mi vorbească, am crezut, că e un elev de liceu, căzut la bacalaureat. Așa de tânăr era și de necăjit.

Era însă învățător de câțiva ani într'o comună din județul Bălți învățător harnic, entuziast și mai ales dornic de o activitate stăruitoare disciplinată și mereu susținută a învățătorilor, cari să propovăduiască cuvântul bun al școliei, fără alte amestecuri. Mi-a vorbit aproape o jumătate de oră, despre stările din Basarabia și figura-i tristă, îndurerată de oboseală și boală i se ilumina cari îmi spunea, ce mare chemare, ce îndatoriri fericite au învățătorii înțelegători ai nevoilor de ridicarea culturale a poporului.

Iar când jenat, l-am întrebat, dacă-i bolnav, tânărul dascăl mi-a răspuns, că e insuficient hrănit. Cu 1700 lei pe lună nu poate să trăiască: are părinți de ajutat, are frați mai mici, pe cari îi ține în școli; trebuie să cheltuiască cu drumurile la cercurile culturale; trebuie să plătească la gazdă. Cu 69 lei pe zi, nu poate să împlinească toate aceste nevoi.

Nădăduesc, că d. ministru al instrucției, care cunoaște aceste situații va îngriji, ca prin noul buget să fie îndreptate cum se cuvine, salariile învățătorilor. C. Cro.

„Universul“

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

No. 3033—1925.

I.

Vă comunicăm spre știre și strictă executare ordinul On. Inspectorat al Invățământului No. 20517/1925:

„Din cercetările ce am făcut, am constatat că în foarte multe părți învățătorii nu au înțeles spiritul legii când e vorba de formarea claselor V.-a VI și VII, căci am găsit că au dat drum în societate elevilor, fie că au terminat patru clase, fie că au împlinit vârsta de 12 ani, lăsându-i să se ducă servitori sau să ia alte îndeletniciri“.

„Atragem serios atențiunea asupra art. 56, care spune, că școala primară cuprinde 7 clase; asupra art. 58, care arată că învățământul primar e integral, numai când se termină clasa VII-a, asupra art. 59 unde se spune că se dă drept elevilor cari au terminat clasa IV-a primară să treacă a-și continua instrucția într-o școală secundară teoretică sau practică, rămânând obligați acestei îndatoriri. Reiese ca ceilalți, cari nu trec în învățământ secundar, să rămână a continua în învățământul primar“.

„Fiecare director de școală va purta evidența următoare: să aibă o listă pe care o vor prezenta organelor de control la inspecției și în aceasta listă se fie trecut elevii între 7-16 ani, după

recensământ, în felul următor: *a)* cei obligați a urma efectiv la școala clasa I-a II-a III-a IV-a V-a și VI-a, acestea formează contingentul școlar în prezent, *b)* elevii cari sunt la cursul secundar (liceu, școala medic, seminar, școala normală, școala de meserii, de agricultură) și cari au vârstă până la 16 ani, *c)* copiii cari din anumite motive (boală gravă, infirmitate fizică sau intelectuală pronunțată) nu pot urma la școală și cari sunt scutiți de către autoritatea școlară conform legii".

„Toți aceia cari au fost elevi ai școlăii în 1923-1924 și 1924-1925 și cari au plecat din școală fără să fie în condițiunile de mai sus (s'au dus ca servitori sau la vre-o meserie) fără să fi terminat 7 clase, se vor chema la școală cu toată rigoarea impusă de lege. Vom aplica severe sancțiuni directorilor și comitetelor școlare ce nu vor respecta legea și ordinul acesta.

No. 2702/1925.

II.

Vă comunicăm spre știre ordinul Inspectoratului Regional No. 15495/1925.

„Prin ordinul Ministerului Instrucțiune Publice No. 82.287—1925. Dl Ioan V. Bitea, fiind avansat pe ziua de 1 August a. c. la gradul de controlor contabil pe lângă acest Inspectorat, avem onoare a vă face cunoscut că atribuțiunile controlorilor contabili le-am repartizat astfel:

1. Dl controlor contabil V. T. Popovici va inspecte din punct de vedere administrativ și financiar școalele din județele Făgăraș, Brașov, Odorheiu și Hunedoara.

2. Iar Dl controlor contabil Ioan V. Bite toate școalele din județele: Sibiu, Alba de jos, Târn.-Mică, Târn.-Mare, Trei Scaune.

No. 3031/1925.

III.

În cele următoare Vă comunicăm spre știre și executare ordinul On. Minister No. 80282/1925:

„Ministerul Comunicațiilor ne aduce la cunoștință că aproape zilnic geamurile dela vagoanele trenurilor de călători sunt sparte în timpul mersului prin atacuri cu pietre, produse de copii cari se joacă sau păzesc vitele pe lângă liniile ferate; având în vedere că aceste atacuri au luat în ultimul timp mari proporții, pe lângă că cauzează pagube Adm. C. F. R., periclitează siguranța publică și chiar viața călătorilor”

„Arătându-vă cele de mai sus, vă încunoștințăm să puneți în vedere întregului corp didactic, cu rugăminte de a predica în toate ocaziunile atât față de copii cât și de părinți, că averea statului este a tuturor locuitorilor țării, procurată din banii tuturor, de care se folosesc cu toții și că pagubele cauzate statului sunt suportate de ei însăși. Asemenea trebuie combătută sălbăcicia față de călătorii din trenuri, cari în virtutea sentimentului general de umanitate cât și de umanitate trebuiesc ocrotiți în toate împrejurările dar mai ales în cazuri de călătorie; pe de altă parte trebuie să se poate întâmpla să cadă victime ale acestor atacuri chiar propriile lor rude cele mai apropiate”.

Rev. școl. M. Sasu.

ȘTIRI.

* *Comitetele școlare sunt rugate cu stăruința ca să ne trimită de urgență abonamentele restante.*

* Dl Revizor M. Sasu a plecat în ziua de 22 l. c. la Minister în București unde va avea loc o consfătuire cu revizorii școlari din întreaga țară.

* Comandamentul teritorial al Corpului 6 Armată, Cercul de recrutare Alba-Iulia ne avizează, că dela 1 Noemvrie — 20 Decemvrie a. c. va avea lec viza livretelor de dispensă Md. D. 1. 1. Se vor prezenta la viză: a) Toți oameni din rezervă și miliții aflați la vatră, începând cu contingentul 1922—1900 inclusiv, adeca cei născuți în anii 1900—1878, oricare ar fi, originea lor: foști prinzoneri, foști scutiți sau reformați și găsiți buni pentru serviciul militar etc., fie că sunț, sau nu, repartizați la corpuri, sau sunt numai înscriși la Cercul de Recrutare, cari dela 1 Ianuarie 1925 până la epoca vizei, nu au făcut nici o concentrare. Pe teritorul județului nostru vor funcționa spre acest scop comisiuni speciale în *Alba-Iulia, Aiud, Bichiș, Uioara, Blaj, Vințul de jos, Loamneș, Cunța, Abrud*. Ziua prezentării se poate afla la primăria fiecărei comune.

* **A apărut:** *Lecturi școlare* pentru elevi și eleve de cl. V-a a școalelor primare din orașe și sate, alcătuite de M. Sodoveanu, Ioan T. Teodoru, Constantin Stan, P. Petrescu, Leon Mrejeriu, I. Ciolan. În conformitate cu prog-

rama analitică din 1925. Prețul 38 lei. Se poate comanda dela Cooperativa Invățătorilor din Aiud. — „*Prima hartă a României mari*“ după noua împărțire de județe, cu actualele lor numiri și schimbări de capitale și orașe, conform recentei reforme administrative (publicată în Monitorul Oficial Nr. 220 din 1925), întocmită și executată de d. M. D. Moldoveanu, profesor de desen-cartograf. Harta e lucrată la scara 1.1.000.000, în cinci culori și litografiată pe hârtie velină, format 1.m/0.65. De vânzare la toate librăriile sau autor str. Albă Nr. 5, București.

Sfaturi.

Un leac contra beției.

În Suedia și Norvegia, când cine-va se imbată, e dus la închisoare și acolo e supus următorului regim:

Nu i se dă altă hrană, de cât pâinea muiată în vin și un măr.

Pâinea e pusă în vin, un ceas înaintea mesei.

În prima zi, bețivul mănâncă pâinea cu un gust deosebit, a doua zi o mănâncă de foame; a treia zi însă îi e scârbă de această mâncare.

Experiența a dovedit, că 8—10 zile duse cu acest regim, fac pe alcoolic să se lase de vin și de alcool.

Iată un remediu, ușor de încercat.